

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2015)0276

Srebrenicas notikumu pieminēšana

Eiropas Parlamenta 2015. gada 9. jūlija rezolūcija par Srebrenicas notikumu pieminēšanu (2015/2747(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta 2005. gada 7. jūlija¹ un 2009. gada 15. janvāra² rezolūcijas par Srebrenicu,
 - ņemot vērā normas, kas paredzētas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un kurās atzītas ikviena cilvēka tiesības uz dzīvību un personas brīvību un drošību, un uz domas, pārliecības un ticības brīvību,
 - ņemot vērā 2008. gada 16. jūnijā Luksemburgā parakstīto un 2015. gada 1. jūnijā spēkā stājušos Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Bosniju un Hercegovinu, no otras puses,
 - ņemot vērā ANO Drošības padomes 1993. gada 25. maija Rezolūciju Nr. 827, 2004. gada 9. jūlija Rezolūciju Nr. 1551 un 2004. gada 22. novembra Rezolūciju Nr. 1575,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā 2015. gada 11. jūlijā aprit 20. gadadiena kopš genocīda un etniskās tīrīšanas, kas tika pastrādāta Bosnijas kara laikā Srebrenicā un tās apkārtnē un kam vajadzētu kļūt par jaunu atgādinājumu tam, cik bīstami ir galēji nacionālisma paveidi un sabiedrībā valdoša neiecietība, kura vēl vairāk saasinājās karadarbības apstākļos;
- B. tā kā 1995. gada 11. jūlijā serbu karaspēks ģenerāļa Ratko Mladiča vadībā un toreizējā Serbu Republikas prezidenta Radovana Karadžića pakļautībā ieņēma Bosnijas pilsētu Srebrenicu, kas ar ANO Drošības padomes 1993. gada 16. aprīļa Rezolūciju Nr. 819 bija pasludināta par drošu zonu;
- C. tā kā vairāku dienu ilgajā slaktiņā pēc Srebrenicas krišanas Bosnijas serbu spēki ģenerāļa Mladiča vadībā, kā arī paramilitārās vienības, tostarp nelikumīgas policijas vienības,

¹ OV C 157 E, 6.7.2006., 468. lpp.

² OV C 46 E, 24.2.2010., 111. lpp.

nogalināja vairāk nekā 8000 musulmaņu vīriešu un zēnu, kuri bija meklējuši drošību šajā teritorijā, ko aizsargāja Apvienoto Nāciju Organizācijas Aizsardzības spēki (*UNPROFOR*); tā kā gandrīz 30 000 sievietes, bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku tika piespiesti kārtā izraidīti, īstenojot plaša mēroga etniskās tīrīšanas kampaņu, kas šo notikumu padara par lielāko kara noziegumu, kāds Eiropā noticis pēc Otrā pasaules kara beigām;

- D. tā kā Srebrenīcas traģiskie notikumi izdzīvojušajiem atstāja dziļas emocionālas rētas un radīja paliekošus šķēršļus Bosnijas un Hercegovinas etnisko grupu politiskās samierināšanās centieniem;
- E. tā kā Srebrenīcas masu slepkavības par genocīdu atzina gan Starptautiskais Kara noziegumu tribunāls bijušajai Dienvidslāvijai (*ICTY*) 2004. gada 19. aprīļa spriedumā par pārsūdzības lietu *Prosecutor v. Radislav Krstić*, lietas Nr.: IT-99-33, gan Starptautiskā Tiesa (*ICJ*) 2007. gada 27. februārī lietā par Konvencijas par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to piemērošanu (*Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro*), 127. lpp., 297. punkts;
- F. tā kā Bosnijas serbu kaujinieki daudzkārtēji pārkāpa Ženēvas konvencijas, vēršoties pret Srebrenīcas civiliedzīvotājiem, tostarp deportējot tūkstošiem sievietes, bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku un izvarojot ļoti daudz sievietes;
- G. tā kā, neraugoties uz centieniem atklāt un ekshumēt masu un individuālas apbedījuma vietas, gandrīz 1200 vīriešu un zēnu no Srebrenīcas vēl nav atrasti un identificēti;
- H. tā kā 1999. gadā ANO ģenerālsēkretārs ziņojumā par Srebrenīcas ieņemšanu paziņoja, ka ANO nav īstenojusi savas pilnvaras, jo īpaši attiecībā uz tā dēvēto drošo zonu aizsardzību, un tādējādi ir līdzatbildīga;
- I. tā kā ES balstās uz mierīgas līdzāspastāvēšanas un tās dalībnieku lojālas sadarbības principiem; tā kā viens no svarīgākajiem Eiropas integrācijas procesa virzītājspēkiem ir vēlme nepieļaut to, ka Eiropā atkal notiek karš un noziegumi, pārkāpjot starptautiskās humanitārās tiesības;
- J. tā kā 2015. gada 30. janvārī *ICTY* paturēja spēkā spriedumus pieciem augsta ranga Bosnijas serbu armijas virsniekiem, kuri bija notiesāti par līdzdalību 1995. gada Srebrenīcas genocīdā; tā kā daži no notiesātajiem virsniekiem bija pakļauti tieši bijušajam Bosnijas serbu armijas vadītājam Ratko Mladičam, kurš pašlaik *ICTY* tiek tiesāts par dažādiem noziegumiem, tostarp genocīdu,
 1. piemin un godina visus Srebrenīcas genocīda un bijušajā Dienvidslāvijā notikušo karu laikā izdarīto visu nežēlīgo noziegumu upurus; pauž līdzjūtību un solidaritāti ar upuru ģimenēm, daudzas no kurām dzīvo neziņā par savu tuvinieku likteni;
 2. visasākajā veidā nosoda Srebrenīcas genocīdu; svinīgi paziņo, ka šādi šausminoši noziegumi nekad vairs nedrīkst atkārtoties, un norāda, ka darīs visu, kas ir tā spēkos, lai tādus nepieļautu; iebilst pret jebkādu genocīda noliegšanu, relativizēšanu un kļūdainu interpretēšanu;
 3. uzsver to, ka Bosnijas un Hercegovinas politiskajiem pārstāvjiem ir jāpieņem pagātne, lai kopā sekmīgi strādātu nolūkā sasniegt labāku nākotni visiem valsts iedzīvotājiem; uzsver

to, ka šajā grūtajā procesā nozīmīga loma var būt kaimiņvalstīm, reliģiskajām organizācijām, pilsoniskajai sabiedrībai, mākslai, kultūrai, plašsaziņas līdzekļiem un izglītības sistēmām;

4. uzsver *ICTY* paveiktā darba nozīmīgumu un nepieciešamību paātrināt tiesas procesus un pārsūdzības un izbeigt tos bez nepamatotas kavēšanās; atkārtoti uzsver, ka lielāka uzmanība jāpievērš tam, lai tiesāšana par kara noziegumiem notiktu vietējā līmenī;
5. atkārtoti pauž ES atbalstu Bosnijas un Hercegovinas un visu Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvai un turpmākajam pievienošanās procesam; uzskata, ka vislabākais veids, kā veicināt samierināšanos un pārvarēt naidu un nesaskaņas, ir reģionālā sadarbība un Eiropas integrācijas process;
6. mudina izstrādāt izglītības un kultūras programmas, kas veicina izpratni par šādu nežēlīgu noziegumu cēloņiem un uzlabo informētību par vajadzību sargāt mieru un veicināt cilvēktiesības un iecietību starp reliģiskajām kopienām; pauž atbalstu tādām pilsoniskās sabiedrības organizācijām kā Srebrenicas un Žepa anklāvu māšu asociācijai par vadošo lomu izpratnes veicināšanā un stabilāka pamata veidošanā visu valsts iedzīvotāju samierināšanai;
7. izsaka nožēlu par to, ka ANO Drošības padome, uz kuru gulst galvenā atbildība par starptautiskā miera un drošības saglabāšanu, nepieņēma rezolūciju Srebrenicas genocīda piemiņai - tas jo īpaši raisa nožēlu, ņemot vērā, ka Starptautiskā tiesa, kas ir ANO galvenā tiesu iestāde, ir noteikusi, ka Srebrenicā pastrādātie noziegumi bija genocīds;
8. atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas Ministru padomes vienbalsīgi pieņemto lēmumu pasludināt 11. jūliju par sēru dienu Bosnijā un Hercegovinā;
9. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, dalībvalstu valdībām, Bosnijas un Hercegovinas un tās administratīvo vienību valdībai un parlamentam, kā arī Rietumbalkānu reģiona valstu valdībām un parlamentiem.